

```

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
X                                                                 X
X                                                                 X
X           O R D E   D E R   V E R D R A A G Z A M E N           X
X           KURSUS: IN HARMONIE EERSTE AVOND                   X
X                                                                 X
X           MET JEZELF                                         X
X                                                                 X
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

```

Dinsdag, 24 augustus 1982

- Ik wil beginnen met de harmonie. Hiervan weten de meeste mensen uiteindelijk weinig.

Harmonie is namelijk niet, zoals iedereen denkt, een absolute éénstemmigheid. Harmonie wil zeggen, dat je jezelf bent op je eigen manier, maar dat je probeert dat op zo'n manier te zijn, dat je niet grote conflicten en tegenstellingen uitlokt met de wereld om je heen. Dit is misschien de eenvoudigste manier om het te zeggen. Het is duidelijk, dat er altijd wel disharmonische akkoorden voorkomen, dat heb je in de muziek ook.

Zo'n disharmonie op zichzelf kan zelfs erg belangrijk zijn.

In een melodie-voering kunnen bepaalde dissonanten bijvoorbeeld een bijzondere nadruk geven aan een volgend melodisch gedeelte. Op dezelfde manier is dat ook in het bestaan. Je hoeft niet altijd en met alles voortdurend één te zijn, hoe mooi het ook moge klinken. Als je dat namelijk probeert ben je jezelf niet meer.

Je moet eerst jezelf zijn. De manier om jezelf te zijn kan natuurlijk uitgaan alleen van jezelf, dus: iedereen moet zich maar bij mij aanpassen. Dan bereik je over het algemeen een kakafonisch effect.

Wanneer je echter probeert om jezelf te zijn en gelijktijdig door hetgeen je zelf bent, de juiste nadruk te geven aan wat anderen zijn, wat de anderen doen, wat de anderen willen en denken, kun je daardoor heel vaak - ook al komen er steeds weer kleine verstoringen van eenheid voor - toch als het ware een andere, een bijzondere mogelijkheid geven om zich te ontwikkelen. Met andere woorden: om zich te ontplooiën in de werkelijkheid.

Als je dat zo van mensen zegt is dat misschien nog vanzelfsprekend, maar datzelfde bestaat ten aanzien van een plant. Een plant bestaat. Goed. Die plant heeft een zeer beperkt ervaringsvermogen, vanuit menselijk standpunt althans. Maar die plant is veel gevoeliger voor bepaalde uitstralingen dan een mens in doorsnee is.

Wanneer je met planten goed wilt werken, betekent het, dat je ten aanzien van die plant - niet ten aanzien van alles, maar ten aanzien van de planten waarmee je werkt - op dat ogenblik een uitstraling moet hebben, die welwillendheid, erkenning, vitaliteit, schoonheid desnoods of bewondering uitdrukt. Zodra dit het geval is zal de plant gunstig op jou reageren.

Er zit nog iets aan vast. Daardoor wordt je eigen reactie mede weer versterkt vanuit die plantenwereld, waarmee je te maken hebt. Ook hier kun je niet proberen te zijn of te denken als een plant. Je kunt echter wel vanuit je eigen standpunt komen tot de erkenning van de plant en hetgeen die plant is. Zelfs wanneer je haar levensproces niet kent of beheerst, kun je toch dat geheel aanvaarden in de voor jou kenbare verschijnselen. Dat veroorzaakt dan weer harmonie.

Dan zijn er bepaalde dingen wel, die minder aangenaam zijn. Wanneer je in staat bent om ze te aanvaarden zoals ze zijn, verandert de relatie. Er bestaat een oud-Arabisch gezegde: wie eenmaal de kille nachten van de woestijn geproefd heeft, keert daar altijd terug. Nu is dat natuurlijk erg dichterbij, maar wanneer je in de woestijn bent, die voor het leven zelf een bezwaar is, dan kun je nog zozeer opgaan in die natuur door haar te erkennen voor wat ze is, met al haar gevaren, maar ook met haar schoonheid, haar toch nog weer bestaande bewegelijkheid of ontoegankelijkheid. Op die wijze vergroei je dan eigenlijk met dat landschap.

Een mens zal dat heel vaak doen ten aanzien van zijn geboortegrond. Hij is er aan gewend. Het is een omgeving, die als vanzelfsprekend wordt geaccepteerd, maar die hij plotseling beseft als een bepaalde uitstraling, een bepaalde sfeer op het ogenblik, dat hij die plaats, dat landschap verlaat. Stel u nu voor, dat u in staat bent om te erkennen, maar nu bewust tot die aanvaarding te komen van die nieuwe omgeving, dan blijft die vanzelfsprekendheid bestaan waardoor je veel juistere reageert ten aanzien van die wereld en ook de omgeving, die wereld waarin je nu op dit moment bestaat, veel positiever schijnt te zijn in haar uitwerking op je eigen wezen.

Harmonie is dus niet zo maar iets. Harmonie kan worden doorgevoerd op duizend- en één verschillende manieren. Je kunt zeggen, dat de mens een eigen uitstraling heeft en een eigen lichamelijke karakteristiek. Dit laatste kun je ook nog astrologisch aflezen. Die karakteristiek bepaalt nu weer de resonantie van deze persoonlijkheid in bepaalde materialen. Er zijn mensen, die een gevoeligheid hebben voor bijvoorbeeld hout en met dat hout dan ook dingen kunnen doen, die voor anderen bijna ongelooflijk zijn.

Er zijn mensen, die met bepaalde kristallen een soort wisselwerking bereikt hebben. Dan denken de mensen: ja, als je geboren bent onder dit of dat teken dan hoort die en die steen bij je. Dat is helemaal niet zeker. Die steen heeft pas betekenis, wanneer er sprake is van harmonie, in casu van een resonantie in de structuur van de steen ten aanzien van de uitstraling, die je zelf bezit.

Ik weet niet in hoeverre dit alles u interesseert, maar wanneer u wilt gaan spreken over harmonie, met jezelf, met de wereld, met de kosmos en al die andere dingen, dan moet je toch begrijpen wat die harmonie in wezen is.

Het is een voortdurende aanpassing. Dan wil ik weer terugkeren tot een beeld uit de muziekwereld. Er kan een ogenblik zijn, dat je eigenlijk de muziek van de strijkers hoort en dat je bijna niet hoort, dat er ergens tonen klinken van een waldhoorn, een fagot of misschien hobo, die daar tussendoor klinken. Het is alsof de violen de wereld bestemmen. Maar neem nu die blazerssektie weg

dan blijkt opeens, dat die muziek van de violen veel ijler wordt, de volheid ontbreekt. Het is of er ergens een kontrapunt verloren is gegaan.

Op deze manier moet u zelf begrijpen in die wereld is nu eens het één aan de top en dan weer het ander. Nu eens is de ene invloed overheersend, dan weer de andere.

Het gaat er niet om, dat ú altijd de eerste viool speelt of de solo blaast of strijkt, het gaat er om, dat u bij datgene wat op dit moment domineert in die wereld zo juist mogelijk die aksenten geeft, waardoor het zijn betekenis verdiept en gelijktijdig een juistheid en een volledigheid verkrijgt, die zonder dat niet denkbaar is. Of dat nu een relatie met een medemens is of met jezelf of met de kosmos, dit beeld blijft bestaan.

Als je met jezelf bezig bent, leef je met allerlei denkbeelden en wensdromen, die eigenlijk nooit waar schijnen te kunnen worden. Dan zeg je tegen jezelf, dat het verkeerd is van jezelf om die dromen te koesteren, maar ze zijn deel van je wezen. Je kunt er niet onderuit. Dat hoort nu eenmaal bij je. Dan is het toch dwaas om jezelf te gaan bevechten, om te proberen die kwaliteiten en eigenschappen helemaal te onderdrukken? Daar zou je niets aan hebben en daar bereik je ook niets mee. Neen, dan moet je juist proberen dit uiterlijk beeld van wat je bent en wat je doet zoveel mogelijk in overeenstemming te brengen met hetgeen je innerlijk bent, wenst, ziet, beleeft en gevoelt.

Dat houdt niet in, dat je dat uiterlijke beeld volledig kunt verwerpen, want dat hoort bij je wereld. Het betekent wel, dat de nadruk, die erin ligt verschoven kan worden. Dan blijkt opeens, dat in plaats van de voortdurende strijd met jezelf de angst voor gebeuren, de vrees, dat je voor bepaalde dingen zult doen, die de wereld verkeerd begrijpt, dat je die weg ziet vloeien en dat je in plaats daarvan dus als een geheel kunt gaan funktioneren.

Ook hier weer precies hetzelfde effect. De harmonie is opgebouwd uit zeer vele verschillende stromingen en krachten, werkingen. Elk daarvan is echter noodzakelijk. Het is slechts de wijze waarop ze zijn samengevoegd waardoor het al dan niet harmonisch zijn wordt bepaald.

Is dit u duidelijk? Vindt u het te licht, dan maken we het iets zwaarder. Ik heb nu de nadruk gelegd op begrijpelijkheid. Ik hoop althans daarin te zijn geslaagd.

Nu moet u verder begrijpen, dat wij nooit een geheel kunnen omvatten. Een ik is een beperkt deel van een geheel. Je bewustzijn is beperkt. Iemand heeft eens gezegd: de wetenschap is een klein eiland in een oceaan van het onbekende. In zichzelf funktionerend, maar niet in staat de werkelijkheid daar buiten te definiëren. Zo moet u uzelf en die wereld dan ook maar zien.

Uw ik is een eilandje, wat voor u belangrijk is; wat u droomt, wat u denkt wat u gelooft, al die dingen maken samen uit wat u bent.

Dat betekent, dat u daaruit ook konsekwenties moet trekken. Je moet beantwoorden aan al die dingen, die deel zijn van je wezen. Je kunt er ook niet één opzij gooien. Op het ogenblik, dat je dat doet vermink je jezelf en word je in wezen disharmonisch of -erger nog- verplaatst harmonisch. Dat laatste zal ik u zo dadelijk nog verklaren.

Wanneer je echter jezelf bent, moet je begrijpen, dat buiten je de werkelijkheid ligt. Het is niet alleen wat ik ben, maar de relatie van wat ik ben - en enigszins ken - met al het andere wat op zekere hoogte onkenbaar blijft, waarbij ik wel veronderstellingen kan uiten, maar gaan zekerheden kan bezitten.

Ik zei daarnet: verplaatst harmonisch. U kent allemaal wel de uitdrukking transponeren, bijvoorbeeld u kunt bepaalde vormen van seksuele energie transponeren naar een ander vlak. Dat is volledig waar, maar het is alleen maar mogelijk wanneer het omzetten van het één naar het ander in het ik geen enkel hiaat laat bestaan. Op het ogenblik, dat je het tegen wil en dank doet wordt het eigenlijk gevaarlijk.

Laat me een simpel voorbeeld geven, ik hoop, dat ik er niemand mee kwets.

Een kloosterzuster ontzegt zich dus alle seksualiteit plus nog een aantal andere persoonlijke uitingen. Het lijkt nu of zij daardoor tot een enorme zelfoverwinning komt, maar zij heeft haar droomleven. Dat kan in vrome termen en gebeden worden uitgedrukt, maar desalnietemin is en blijft het een droomleven. In haar droomleven nu, kompenseert zij dit alles, maar op een wijze waardoor het haar niet mogelijk is het geheel van die kompensatie te herleiden tot werkelijkheid. Zij beperkt dan haar mogelijkheden tot een innerlijk beleefde droomwereld, die enige kracht kan leveren, maar ze heeft niet de hele stuwkracht, die ze normalerwijze zou bezitten.

Het is dus niet altijd mogelijk om bepaalde invloeden te transponeren. Je kunt ze niet eenvoudig omzetten in iets anders.

Er zijn mensen, die ontzegging van node hebben. Hierdoor krijgen ze een bevrediging in zichzelf, een gevoel van zelfoverwinning, wat weer betekent een juistere aanvaarding van het eigen ik en daardoor een meer positieve uitstraling naar buiten toe.

Er zijn evenveel mensen, die het niet kunnen en daardoor zuur worden, rins, om niet te zeggen: gallig.

Je kunt dus niet zonder meer iets naar een ander terrein verplaatsen, als je het zo bekijkt. Dat kan alleen wanneer je in je eigen wezen een zo grote kracht en voldoening put uit deze verplaatsing, dat daardoor weer een nieuwe aktiviteit naar buiten toe ontstaat, nu in overeenstemming misschien met een ideaal, waar je oorspronkelijk door deze poging van transponeren bent gekomen.

Het zal u duidelijk zijn, dat de harmonie nooit kan bestaan op het ogenblik, dat je iets van de werkelijkheid ontkent. Wanneer je bijvoorbeeld ontkent, dat - laten we het maar bij de verkiezingen houden - Joop den Uyl ondanks alles een zeer kundig man is,

wanneer je ontkent, dat Dries van Agt, al noemt hij zich amateur, één van de meest professionele politici is, die er op het ogenblik in Nederland bestaan, dan zul je hun daden, hun werkelijkheden verkeerd inschatten.

Dit betekent, dat de wereld niet aan je verwachtingen beantwoordt. Daardoor ontstaan moeilijkheden, strijd, wrijvingen tussen jezelf en die wereld.

We moeten altijd erg voorzichtig zijn, dat we de droom niet plaatsen in de plaats van de werkelijkheid. Er zijn een hele hoop mensen, die dat ontzettend graag doen.

Wanneer we te maken hebben met het begrip kosmos, dan komen we uiteindelijk ook bij het begrip God terecht. Kan ik in harmonie zijn met God? Dat is een vraag waarop het antwoord alleen door jezelf kan worden gegeven. Dat antwoord luidt eigenlijk: "Zolang ik God niet definiëer, maar alleen in mijzelf erken, is die harmonie mogelijk. Op het ogenblik echter, dat ik God definiëer, schep ik een vaste verhouding tussen die God en mijzelf. Vanaf dat ogenblik is het gevaar voor een steeds groter wordende disharmonie aanwezig."

Dat zijn dingen waarover je moet nadenken. Harmonie is een mooi woord, maar heel vaak - en dat zullen we ook toe moeten geven - zijn degenen, die over harmonie spreken, degenen die deel uitmaken van een fanfare. Een hoop lawaai, maar onvoldoende diversiteit in de achtergrond.

Eenzijdigheid is storend voor harmonie, waar we haar ook zoeken. Op het ogenblik, dat wij één zekerheid stellen, onbewezen, hebben wij voor onszelf gelijktijdig een aantal harmonische aspecten verworpen. Op het ogenblik, dat wij ontkennen, dat iets bestaat, terwijl wij weten, dat het bestaat, scheppen wij voor onszelf een voortdurend grotere strijd, tegenstelling en wanneer wij niet tot een beslissing, een oplossing en een aanvaarding kunnen komen scheppen wij een voortdurend grotere disharmonie.

Nog een aspekt: Heel veel mensen zeggen, dat zij graag harmonisch willen zijn wanneer de wereld maar anders is. Dat is u kennelijk ook al een paar keer overkomen. Wanneer de mensen maar anders zouden zijn, zou het een hemel op aarde zijn. Een hemel op aarde bestaat natuurlijk niet, want als de hemel op aarde komt, zoals men vroeger zei, heeft iedereen een blauw mutsje op. Je kunt twee dingen, die niet bij elkaar horen niet tot een eenheid maken. Je kunt wel beide erkennen en van beide deel uit blijven maken. Dat kan wel. Dat betekent gewoon, dat wij nooit uit moeten gaan van wat de wereld zou moeten zijn, zou moeten doen, zou moeten denken, maar dat we altijd uit moeten gaan van wat die wereld is, wat zij doet, wat zij denkt, hoe zij existeert op dit ogenblik.

Het klinkt voor een hele hoop mensen onaanvaardbaar. Harmonie is een ideaal, dat ver weg zweeft en dat men probeert waar te maken.

De één doet dat aan de hand van Marx en Lenin; de ander doet dat vanuit een meer fascistisch standpunt. Een derde gaat alleen uit van zijn eigen volk, zijn eigen kerk of misschien alleen wel van zijn eigen grote gelijk. In al die gevallen zien wij, dat disharmonie onvermijdelijk wordt. Je moet eerst aanvaarden wat er is. Dan bepalen hoe je op de meest juiste wijze op het bestaande kunt reageren zonder daarbij jezelf, je wezen te verloochenen. Pas op dat ogenblik ontstaat er harmonie. De wereld kan geen harmonie brengen. Wij kunnen alleen tot een harmonie komen met de wereld, die voortdurend weer herontstaat.

Ik weet ook, dat er mensen zijn, die zeggen, dat wie die eenheid gevonden heeft ze nooit meer kwijt raakt. Dat wil zeggen, dat u in feite beweert, dat u de uiterste ontwikkeling bereikt hebt en dat datzelfde geldt voor de kosmos om u heen. Dat is natuurlijk onzin. U leeft in de tijd. Of dit nu de persoonlijke tijd is uit de sferen of de korte tijd, die u op aarde hanteert, zonnetijd misschien, maakt weinig verschil. Waar tijd bestaat en van het leven een belangrijk deel uitmaakt, daar is sprake van ontwikkeling en verval. De ontwikkeling is datgene waarmee we in eerste plaats bezig zullen zijn. Het verval is een vanzelf optreden verschijnsel, dat onbelangrijker wordt naarmate onze persoonlijke ontwikkeling toeneemt. Wij zijn het dus, die in die tijd voortdurend weer gekonfronteerd worden met veranderingen, met reacties, die we toch anders hadden gedacht. Besef dit. Wij moeten voortdurend weer zoeken naar een harmonie, niet met de wereld zoals ze gisteren was of morgen zou moeten zijn, maar met de wereld zoals ze vandaag bestaat.

Dat betekent, dat we in die wereld moeten funktioneren volgens ons eigen wezen, maar met een voortdurende bevordering van alles wat wij als positief erkennen in die wereld.

Ik denk, dat u daarmee het één en ander weet over harmonie. Als ik het mis heb, dan hoor ik het wel. Als er iets onduidelijk was of onaanvaardbaar, dan vertelt u het maar.

- + Je moet dus eigenlijk altijd weer die harmonie opnieuw zoeken, elk moment?
- Ja, harmonie ontstaat slechts wanneer wij onszelf voldoende aanvaarden en erkennen, twee factoren, ende wereld niet zien als één vaste waarde, maar als een voortdurend veranderende reeks van waarden, waarin wij onze uiting - en niet ons wezen - voortdurend aan zullen passen aan hetgeen we buiten ons erkennen.

- + Wat wordt eigenlijk harmonisch dan?
- Je zou het zo kunnen stellen. Wanneer elk instrument zijn eigen partij alleen speelt van een symfonie bijvoorbeeld - of hij nu van Haydn is, van Beethoven of van een ander dat maakt niet uit - dan is ergens de muziek er wel, maar ze heeft geen betekenis. Het instrument krijgt ook niet zijn volle waarde. Het instrument is niet in staat om uiting te geven aan datgene wat het eigenlijk probeert uit te drukken. Wanneer nu het hele orkest speelt, zijn de rollen voortdurend wisselend. Er komt een ogenblik, dat de strijkers bijna stil zijn of misschien een pizzicato op de achtergrond uitvoeren, de houtblazers opeens de boventoon voeren.

Het volgende ogenblik is het koper aan de beurt. Elkeen speelt dus steeds een andere rol, maar doordat men tesamen in één erkenning - in casu die symfonie - gevangen is, krijgt elk bijzondere nadruk en daardoor bijzondere mogelijkheden.

Het is opvallend - u zult het van orkest musici kunnen horen - dat wanneer er een goede dirigent voor staat, een persoonlijkheid met uitstraling en wanneer een paar van de musici er echt bezeten van zijn op dat ogenblik om iets te spelen met die dirigent, dat dan de kwaliteit, de gemiddelde prestatie, van alle delen van het orkest boven de norm wordt uitgetrokken. Wanneer u juist reageert in dat geheel van de wereld, krijgt u als het ware kracht terug. U krijgt een mogelijkheid om nog meer en beter uzelf te zijn zonder de samenhang met anderen te verliezen.

+ Wanneer een ander nu vals gaat spelen.

- Dat is heel eenvoudig. Wanneer een ander vals speelt, kan ik dat heel vaak opvangen door zelf een ogenblik pauze te nemen, te kijken of de ander zich herstelt. Wanneer dat niet het geval is, mijn toonaard af te stemmen op de valse -dus op de gezakte of gestegen toonhoogte waarin de ander zijn melodie speelt. Het is belangrijker, dat het geheel blijft klinken dan dat de theorie eksakt in praxis wordt omgezet. Anders gezegd: werkelijke harmonie is nimmer een kwestie van systemen, maar in feite een voortdurende improvisatie waarbij een ieder probeert zich steeds weer aan te passen bij de ander en zo dit niet mogelijk blijkt ten aanzien van sommige anderen, dan wel tot stilstand komt, men zich moet terugtrekken uit het gebeuren, dan wel zijn eigen aktie in het gebeuren volgens eigen wezen en mogelijkheden nog steeds, aanpast aan hetgeen een ander tot stand brengt. Is dit voldoende?

+ Alles bij elkaar komt het er eigenlijk op neer, dat de ik-gerichtheid van de mens, zijn beoordeling van de wereld, zijn zijn, opgeheven moet worden. Alleen dan is harmonie mogelijk.

- Dat is een hele grote fout, die u nu maakt. U heeft mij voortdurend horen zeggen, dat je jezelf moet zijn en kennen en dat je eerst in jezelf een eenheid moet vinden tussen de innerlijke wereld, eventueel je droomwereld zelfs, en de praxis buiten je.

Met andere woorden: het ik-gerichte denken van die mens is helemaal zo gek nog niet. Maar, in plaats van nu datgene wat hij zelf is te laten domineren in die wereld buiten zich, zonder zich af te vragen wat die wereld is, moet hij zich afvragen wat die wereld is en dan op die wereld of het nu geestelijk is of stoffelijk, reageren volgens zijn beste vermogen in een zo groot mogelijke samenhang.

+ Opmerking over goede kwerulant.

- Hij kan inderdaad zeer hamonisch zijn. Het hoeft niet, maar het kan.

+ Opmerking over dirigent.

Als u een dirigent zoekt voor het komplette orkest, dat de melodie der sferen speelt, dan is dat het onbekend. Het is een godheid misschien, maar het is in ieder geval een reeks wetmatigheden, waarmee we voortdurend geconfronteerd worden.

Er zijn natuurwetten, die ons in een bepaalde maat dwingen. We kunnen eenvoudig niet anders. Wanneer we die maat aanvaarden als basis van hetgeen we zijn en doen, geldt al hetgeen ik gezegd heb zonder meer. Pas op het ogenblik, dat we de dirigent terzijde proberen te schuiven, komen we terecht in iets wat misschien New Orleans jazz kan zijn, maar wat zeker niet meer symfonisch mag heten. Duidelijk?

+ Opmerking over frekwentie.

- Je hebt een eigen basistrilling, die gemoduleerd kan worden. Nu komen we in de richting van een stralingsvergelijking. We zeggen, dat er een draaggolf is. Op die draaggolf is een modulatie mogelijk. Maar die modulatie kan alleen op deze golf, op de vaststaande golflengte gebeuren. Dat houdt in, dat we voor een aantal wezens niet te ontvangen zijn en dat er ook een aantal krachten en wezens zijn in die kosmos, waarbij althans ze op deze afstemming niet kunnen reageren. Binnen datgene wat wij zijn hebben we te maken met zoveel gelijksoortige draaggolven en de daaruit voortkomende modulaties, dat deze wel degelijk in een geheel kunnen worden samengevoegd. Hoe groter het geheel wordt, hoe meer de randgebieden mee betrokken worden in het werkzame geheel. Om het anders te zeggen: hoeveel meer andere werelden of golflengten je mee gaat betrekken in datgene wat op die ene draaggolf in feite is begonnen. Voor diegene, die niet weet wat een draaggolf is het volgende. Als een station uitzendt dan hoort u eerst een hele tijd een bepaald gesuis, het is niet het gekraak wat je normaal hoort. In dat gesuis hoor je dan op een gegeven ogenblik de ping-pong of wat ze tegenwoordig hebben, de ding-dong, de tingel van het radiostation en daarna komt tekst en muziek. De draaggolf is nu die stilte, die ontstaat wanneer de zender in de lucht is zonder dat ze iets uitzendt. De modulatie is dus datgene waardoor het signaal ontstaat wat u kunt verstaan, kunt aflezen en dat omgezet kan worden in geluid. Dat is voor een paar mensen, die wat minder technisch zijn. Als het niet voldoende is richt u zich maar tot de NOS.

Ik heb geprobeerd nu een zeer simpele, algemene inleiding te geven. Dat is begrijpelijk. Je moet beginnen die paar meter te definiëren waarbinnen je actief wilt zijn.

U hebt dit gedaan door te zeggen: in harmonie met. Wanneer ik u een raad mag geven zou ik willen overgaan tot: In harmonie met mijzelf, als volgende onderwerp, maar dat moet u zelf weten.

Het is belangrijk, dat u de relatie begrijpt en het wezen van de harmonie en - op het gevaar af, dat ik teveel in herhalingen verval - zou ik nogmaals willen stellen: de harmonie betekent niet het opgaan in het andere en het verlies van jezelf, maar het erkend jezelf zijn op een zodanige wijze, dat je het erkent andere op een zo juist mogelijke wijze aanvult tot een zo juist mogelijke eenheid van samenwerking.

Dit geldt op elk terrein vanaf de hoogste geest tot de laagste materie.

Wanneer u daarnaast dan ook nog een keer alle aparte gevallen onder de loep wilt nemen, dan hoop ik, dat u dat met één van de volgende sprekers zult opnemen. Als u vindt, dat ik te technisch of te vaag op uw vragen ben ingegaan, kunt u altijd een volgende maal hierop terugkomen.

HET SCHONE WOORD

Met geweld zoekt men de harmonie in heel de kosmos.

Men zegt: de kosmos is
maar wie de kosmos kent
heeft ook de onbelangrijkheid van 't
menszijn zelf erkent.
Die van de kosmos spreekt en als een mens
wil streven,
moet leren niet de kosmos te benaderen,
reeds als mens te leven
en zo vanuit zichzelf een harmonie te vinden
waardoor hij, al is het ook maar met gelijkgezonden
tesamen eenheid vormt.
Een eenheid wordt van leven
die zich weerkaatst in zijn,
in daden en in streven.

Is dat eenmaal gebeurd
dan wordt harmonisch leven iets in het ik
waardoor kracht en licht je wordt gegeven
en ook steeds meer begrip voor al wat
rond je kan bestaan.

Zo vind je langzaam dan een baan naar zuiverder,
meer kosmisch leven
waarbij het ik zichzelf erkent als
deel van een totaliteit
en zo in zich de tijd versmelt
totdat de eeuwigheid soms spreekt door alle tijd.

En kun je dan nog leven, is je dan als mens op
aard nog tijd gegeven
dan ken je harmonie, die niet de kosmos zelf omvat
maar zoveel kosmisch in zichzelf
voor altijd nog omvat
dat je als mens kosmisch bewust
dan toch op aard' kunt leven.